

תוכן עניינים

2..... תזכיר חוק

2..... שם החוק המוצע

2..... מטרת החוק המוצע, הצורך בו, עיקרי הוראותיו והשפעתו על הדין הקיים

2..... השפעת החוק המוצע על חוקים קיימים

2..... להלן נוסח החוק המוצע ודברי הסבר

3..... תזכיר חוק מטעם משרד הפנים :

3..... תזכיר חוק לדחיית הבחירות הכלליות לרשויות המקומיות והמועצות האזוריות, התשפ"ד-2023

3..... 1. דחיית הבחירות הכלליות לרשויות המקומיות

3..... 2. שמירת פעולות ומועדים

3..... 3. תחילה

3..... דברי הסבר

תזכיר חוק

שם החוק המוצע

חוק לדחיית הבחירות הכלליות לרשויות המקומיות והמועצות האזוריות, התשפ"ד-2023

מטרת החוק המוצע, הצורך בו, עיקרי הוראותיו והשפעתו על הדין הקיים

הבחירות הכלליות לרשויות המקומיות צפויות להיערך ביום ט"ז בחשוון התשפ"ד, 31 באוקטובר 2023. מדובר בבחירות למועצות ולראשות העיריות, המועצות המקומיות והמועצות האזוריות ולוועדים המקומיים.

על רקע מצב המלחמה בו מצויה מדינת ישראל, והקשיים בקיום מערכת בחירות במהלך התקופה האמורה, מוצע לדחות את מועד הבחירות בשלושה חודשים – ליום כ' בשבט התשפ"ד, 30 בינואר 2024.

עוד מוצע להבהיר ולקבוע כי פעולות שכבר בוצעו כדין ובמועד לפי המועד המקורי ימשיכו לעמוד בתוקפן.

השפעת החוק המוצע על חוקים קיימים

מוצע לקבוע מועד נדחה לבחירות, על אף האמור בסעיף 4 לחוק הרשויות המקומיות (בחירות), התשכ"ה-1965 ובסעיף 3 לחוק המועצות האזוריות (מועד בחירות כלליות), התשנ"ד-1994.

להלן נוסח החוק המוצע ודברי הסבר

תזכיר חוק מטעם משרד הפנים:

תזכיר חוק לדחיית הבחירות הכלליות לרשויות המקומיות והמועצות האזוריות, התשפ"ד-2023

1. דחיית הבחירות הכלליות לרשויות המקומיות
על אף האמור בסעיף 4 לחוק הרשויות המקומיות (בחירות), התשכ"ה-1965¹ ובסעיף 3 לחוק המועצות האזוריות (מועד בחירות כלליות), התשנ"ד-1994², הבחירות לפי הסעיפים האמורים שנועדו ליום ט"ז בחשוון התשפ"ד (31 באוקטובר 2023) נדחות, והן יתקיימו ביום כ' בשבט התשפ"ד (30 בינואר 2024).
2. שמירת פעולות ומועדים
(א) כל פעולה שנעשתה כדין ובמועדה לפי חיקוק לקראת הבחירות שנועדו ליום ט"ז בחשוון התשפ"ד (31 באוקטובר 2023) לפני תחילת חוק זה, תעמוד בתוקפה.
(ב) פעולה שנקבע מועד לעשייתה לפי חיקוק לקראת הבחירות האמורות והמועד חלף לפני תחילת חוק זה, אין בהוראות סעיף 1 כדי לקבוע לה מועד חדש.
3. תחילה
תחילתו של חוק זה ביום קבלתו בכנסת.

דבר הסבר

הבחירות הכלליות לרשויות המקומיות צפויות להיערך ביום ט"ז בחשוון התשפ"ד, 31 באוקטובר 2023. מדובר בבחירות למועצות ולראשות העיריות, המועצות המקומיות והמועצות האזוריות ולוועדים המקומיים.

על רקע מצב המלחמה בו מצויה מדינת ישראל, והקשיים בקיום מערכת בחירות במהלך התקופה האמורה, מוצע לדחות את מועד הבחירות.

על הקשיים שבקיום בחירות בעת מלחמה, ראו בג"ץ 360/09 רכס נ' שר הפנים, פס' 18:

"עיתות של מלחמה או מבצע צבאי רב-מימדים עשויים, בתנאים מסוימים, לשמש עילה מוצדקת לדחיית מועד בחירות - בין כלליות ובין מקומיות. קיום מצב חירום, שבו חלק משמעותי מן העם מגוייס לצבא, והחלק האחר בעורף נתון לאימת מתקפות האויב, עלול לגרום למצב שבו יקשה לקיים הליך בחירות דמוקרטי אשר ישיג את עיקרי תכליותיו. בגדר קושי זה, ייתכן מצב שבו הבחור לא יוכל להגשים במלואה את זכותו לבחור, למשל מן הטעם שהגישה לקלפיות תהא כרוכה בסיכון חיים שבגללו בוחרים רבים יעדיפו שלא להצביע ולא להעמיד את חייהם בסכנה. ייתכן אף מצב שבו המגוייסים לצבא לא יוכלו להגשים הלכה למעשה את זכותם להצביע בשל מעורבותם במבצע הצבאי, ובשל ריחוק מקום הקלפיות שאינו בר-השגה מבחינתם. אשר למתמודדים לבחירה - מצב חירום צבאי עלול לפגוע ביכולתם לנהל מערכת בחירות ולהציג

¹ ס"ח התשכ"ה, עמ' 248.

² ס"ח התשנ"ד, עמ' 248.

בפני הבוחרים את מצעם הפוליטי. כאשר מערכות התקשורת, הדואר ושאר המערכות הציבוריות אינן פועלות כבדרך שגרה, ומגוייסות למטרות ביטחון בלבד, קשה למתמודדים בבחירות לפעול בציבור ולנהל מסע בחירות תוך חשיפת המצע הפוליטי שהם רוצים לקדם. ככלל, תקופת מלחמה או מבצע מלחמתי רב-היקף עלולות, בתנאים מסוימים, לשבש את חיי השגרה במידה כזו שלא תאפשר את מימוש הזכות לבחור ולהיבחר בדרך סבירה. זכות זו עלולה להיפגע פגיעה מהותית, ועימה עלול להיפגע ההליך הדמוקרטי עצמו".

נוסיף ונציין מעבר לשיקולים אלה, את הקשיים המעשיים והטכניים הנוגעים לביצוע ולהבטחת קיום מערכת בחירות סדורה בעת מלחמה.

אשר על כן, מוצע לדחות את הבחירות בכשלושה חודשים, מיום ט"ז בחשוון התשפ"ד (31 באוקטובר 2023) ליום כ' בשבט התשפ"ד (30 בינואר 2024).

הליך הבחירות מצוי בעיצומו: מרבית הפעולות לקראת הבחירות כבר בוצעו ומרבית המועדים שנקבעו בחיקוקים השונים לקראת הבחירות חלפו – לרבות שליפת פנקס הבוחרים וכניסתו לתוקף, הגשת הרשימות ואישורן וכו'. המועדים נגזרים מיום הבחירות, ועל כן שינוי מועד יום הבחירות עשוי לעורר שאלה בנוגע למועדים שחלפו לפי יום הבחירות המקורי אך טרם חלפו לפי יום הבחירות החדש ובכל הנוגע לצורך לשוב ולקיים הליכים אלו.

לכן, מוצע להבהיר ולקבוע כי אין צורך לחזור שוב על פעולות שכבר בוצעו לקראת מועד הבחירות המקורי, וכל פעולה שנעשתה כדין ובמועדה לפי חיקוק לקראת יום הבחירות המקורי, לפני תחילת חוק זה, תעמוד בתוקפה. כל מועד שחלף לפני תחילת החוק – יותר במועדו המקורי (כלומר, ביחס ליום הבחירות המקורי) ורק מועד שטרם הגיע יחושב לפי מועד יום הבחירות החדש.

בשל הדחיפות, מוצע לקבוע כי תחילת החוק תהיה ביום קבלתו בכנסת ולא ביום פרסומו ברשומות.

יובהר כי אין בהצעה כדי לגרוע מסמכות שר הפנים לדחיית מועד הבחירות לפי סעיף 5 לחוק הרשויות המקומיות (בחירות), התשכ"ה-1965 וסעיף 4 לחוק המועצות האזוריות (מועד בחירות כלליות), התשנ"ד-1994.